

glæder mig, at den høitærede Justitsminister har tilbagevist en Udtalelse, som kom fra min ærede Sidemand (Sohansen). Ifald jeg opfattede ham rigtig, udtalte han, at Folket var berettiget til at forsamle sig, naar det vilde; men dette er jo grundig modbevist af den høitærede Justitsminister. Jeg har altid opfattet Forholdet saaledes. Jeg har nemlig opfattet det saa, at en saadan Ret altid maa være betinget af de gjældende Love og i dette Tilfælde af den gjældende Helligdagsarrangering. Det var kun disse Bemærkninger, jeg vilde tillade mig at gjøre.

Krieger: Der er et Spørgsmaal, som maasse ved første Behandling er kortelig berørt, men som det dog forekommer mig er noget tvivlsomt, og med Hensyn til hvilket jeg vilde ønske, at den høitærede Justitsminister lidt nærmere vilde forklare, hvorfor man fastholder Udfastet ganske saaledes som det foreligger; det er nemlig den fuldstændige Ophævelse, som findes i sidste Paragraf, af Forordningen af 26. Marts 1845. Jeg sigter herved naturligtvis til Forordningens § 4, denne Paragraf, som i Rørthed kan siges at handle om Søndagsarbejde. Nu veed jeg vel, at det er gjort gjældende i Motiverne, at det hele Spørgsmaal om Søndagsarbejde egner sig til at ordnes ved en særskilt Lov, en Lov, som vel endog neppe vil blive udarbejdet af den høitærede Justitsminister, men under et noget andet Synspunkt end det, hvorfra dette Lovforslag udgaar, af en anden Minister, altsaa vel af Indenrigsministeren. Men det forekommer mig, at netop, naar man gaar ud fra dette Synspunkt, at Forholdet ligger udenfor denne Lovs Omraade, saa ligger det Spørgsmaal meget nær, om det da kan være rigtig ved en Lov, der er forelagt af en Minister, med den Erklæring, at Loven ikke skulde røre ved Spørgsmaalet om Søndagsarbejde, som skulde behandles af en anden Minister, ved en saadan Lov at foreslaa en Forandring i de Lovregler, man hidtil har om Søndagsarbejdet, og det blot af den formelle Grund, at Paragrafen findes i Forordningen af 26. Marts 1845. Nu vil man maasse sige, at de Bestemmelser, som efter Forordningen af 26. Marts 1845 § 4, ere af en saadan Beskaffenhed, at der ikke kan tillægges dem nogen syn-derlig praktisk Betydning. Jeg veed, at, naar det f. Ex. hedder: „Haandværkere, Fabrikanter og alle Næringsdrivende maa ikke æste Arbejde af deres Svende eller Arbeidere, hvorved disse forhindres fra om Søn- og Helligdagene at besøge Gudstjenesten“; saa vil man sige, at Forholdet ofte stiller sig omvendt, nemlig saaledes, at de, af hvem der ikke maa æstes Arbejde, ønske helst at faae Arbejde; jeg veed, at det er Tilfældet, at mange Arbeidere netop lægge Vægt paa at faae Arbejde om Søndagen, medens Mestrene kunne være mindre tilbøjelige til eller ikke til enhver Tid være i Stand til at opfylde saadanne Ønsker. Men jeg kan dog ikke

Andet end henstille, om man virkelig kan sige, at det er betydningsløst, at man hæver den Regel i Forordningen af 26. Marts 1845 § 4, hvori det hedder: „og skal enhver Overenskomst, som udtrykkelig maatte indgaaes om Arbejde paa disse Dage, være uden forbindende Kraft“. Jeg kan ligeledes ikke Andet end anse det for tvivlsomt, om det ikke vil blive misforstaaet, naar man her uden Nødvendighed hæver Slutningsreglen i Forordningen af 1845, § 4. Det hedder der: „Ogsaa bør Husbonder og Alle, der have Myndighed over en Andens Person, give deres Lævedrenge, Tyende eller andre Underordnede Tid og Lidelighed til flittig at besøge Gudstjenesten“. Jeg indrømmer fuldstændig, at Optagelsen af en saadan positiv Bestemmelse i det nu til Behandling foreliggende Lovforslag ikke vilde ligge indenfor Lovens Ramme; men efter samme Anledning synes det korrekt at sige, at det heller ikke ligger indenfor Lovens Ramme at ophæve denne Regel, som den nu staar i Forordningen af 1845, hvilket man jo gør, naar hele Forordningen af 1845 heves, saaledes som Slutningsparagrafen i Lovforslaget lyder. Intet er jo lettere end at sige, at Loven hæves med Undtagelse af § 4, som bliver staaende, indtil Søndagsarbejdet bliver gjort til Gjenstand for nærmere Lovbestemmelse. Jeg er ikke sikker paa, om det ikke vil misforstaaes, naar man saaledes, som nu foreslaaet, uden videre hæver den ganske vist i en moraliserende Form, men dog som en Retforpligtelse givne Regel, at Husbonden skal give sit Tyende Lidelighed til flittig at besøge Gudstjenesten. Men hvad enten man mener det One eller det Andet, har jeg dog troet, at Spørgsmaalet var saa vigtigt, at jeg kunde ønske, at den høitærede Justitsminister vilde her udtale sig derom. Jeg kan vel tænke mig, i hvilken Retning denne Udtalelse gaar; thi jeg har tidligere udenfor Salen bedt den høitærede Minister paany være opmærksom paa dette Spørgsmaal; men jeg tror, at Sagen fortjener offentlig Dmtale her i Thinget.

Justitsministeren (Melleman): Jeg skal med Hensyn til de Bemærkninger, der ere fremkomne af ærede Talere, som have havt Ordet efter mig, først tillade mig et Par Bemærkninger med Hensyn til Indbringelsesforslaget under Nr. 4, og navnlig det, som blev sagt derom af det ærede 2det Medlem for 5te Kred (Drenbøll). Jeg skal da tillade mig at bemærke, at jeg ganske rigtig har vedkjendt mig, at der var noget Ubestemt i Udtrykket „Selskaber“, og at dette Udtryk forsaavidt ikke var bedre end det, som jeg havde brugt, nemlig „større Selskaber“. Dette har jeg sagt, men jeg har jo rigtignot sagt det i en ganske anden Mening end den, hvori den ærede Landssthingsmand syntes at opfatte det; thi jeg har ikke sagt det for overhovedet at fravaabe at bruge det Slags Udtryk, men jeg har sagt det for at bevise, at man ligesaa gjerne